

EL PARRISSAL I LES MOLETES D'ARANY

Pel Pas del Romeret

Distància	15,3 km
Desnivell acumulat	1050 m
Nivell de dificultat	moderat
Data	26 de maig de 2012
Cartografia	Ed. Piolet. El Port (1:30000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=13942534

Clàssic itinerari pels Ports que ens permet albirar les capricioses formacions calcàries a l'entorn de la gorja del Parrissal per baix i per dalt, i resseguir la capçalera del riu Matarranya per camins equipats. Imprescindible. El tram de la gorja és molt concorregut.

El camí del Pas del Romeret, ben equipat amb grapes i cadenes, no ha de suposar cap problema per a gent avesada a trescar. Però un cordino pot aportar confiança a aquells que pateixin fòbia a les alçades.

Accés

Des de Beseit un estret camí forestal, ben indicat i asfaltat parcialment, ens mena en sis quilòmetres a l'aparcament de la Fenel·losa.

Atenció: cal abonar una taxa per la utilització de l'aparcament (2016 8€ per vehicle)

Aparcament de la Fenel·losa (650m)

O de la Fenel·losa, dons apareix amb les dues formes a diverses fonts. Sota les parets del Salt de Lluvia, a la riba dreta del riu Matarranya, que dona nom a la comarca. Neix poc més amunt i desguassa a l'Ebre, a l'embassament de Riba-roja. Comencem a caminar continuant pel camí forestal per on hem arribat, per l'estret de la Fenel·losa, passant per una curta mina al peu d'una agulla.

Pla de la Mina (665m)

Àrea de lleure on acaba el camí ample. En aquest punt arribaven les vagonetes de la mina Maruja, situada més amunt a l'altre marge, de la que se n'extreien lignits. Un plafó i rètols senyalen la sendera per la que retornarem. Puja a mà esquerra a la Balanguera i les Moletes d'Arany.

Riu amunt, per sender molt fressat i transitat, ens endinsem a la gorja, ara per un marge, ara per l'altre, travessant la llera a gual. Passeres clavades a la roca ens permeten salvar les badines. Algunes, com la Negra, ben profundes.

Aquestes passeres foren instal·lades els anys 60 quan es va cimentar el llit del riu per facilitar l'arrossegament de troncs. Ara serveixen per als excursionistes. Però de tant en quan les torrentades les malmeten i cal tornar a apariar-les.(1)

(1) *Muntanya* CEC nº 769 juny 1990. *Camins dels Ports de Beseit. 1 El Camí del Romeret* (K. Carreté).

Gúbies del Parrissal (760m)

A la part més estreta de l'engorjat, allà on gairebé s'ajunten les altes parets de cada marge i on l'aigua s'entolla. Als Ports aquest estret congost rep el nom de *gúbia* (Vallfiguera, Regatxol).

Les del Parrissal tenen una llargària d'uns dos-cents metres i cal esperar èpoques de sequera per creuar-les sense mullar-nos. Son tant estretes que, en algun tram, amb els braços estesos abastem les dues parets.

Pas del Romeret (750m)

Reulem pel mateix camí uns cent-trenta metres. Al costat d'una formació de tosca, que solament regalima si ha plogut, comença el Pas del Romeret. Hi ha una inscripció a la roca i traces de pintura.

Es tracta d'un antic camí, que s'enfila pel marge hidrogràfic dret del riu, utilitzat pels bosquerols de Beseit per accedir a la capçalera del Matarranya. Fou redescobert per Kildo Carreté a partir de les indicacions d'un pastor. L'Antoni Tejedor i el CE Àliga varen equipar els trams més difícils amb cadenes i grapes (1).

Com s'ho deuriem fer aquells bosquerols per superar aquests passos difícils? Probablement mitjançant escarrissos, llargs troncs d'arbre esglaonats.

Al cap de munt del pas és possible continuar pujant, per una senda molt poc definida i rosta, i accedir a les Moletes d'Arany. Nosaltres però flanquem a la dreta per anar a buscar altres passos equipats pels que baixem de nou al riu.

El Pas del Romeret ens deixa a l'altre costat de les Gúbies, on continuem riu amunt per camí fàcil, guiats pels senyals blaus de la travessa *Estels del Sud*.

- (1) Fonts: *Grimpant pel Massís del Port*. 34 itineraris (J. Tirón) i *Excursions escollides des de la Costa Daurada: 24 itineraris a peu* (A. Cabé). Ed. Cossetània. *Muntanya* CEC nº 769 juny 1990. *Camins dels Ports de Beseit*. 1 *El Camí del Romeret* (K. Carreté).

Pont de la Guimerana (840m)

Pas estret que alguns mapes assenyalen com a Pas de l'Aüt. Es considera el naixement del Matarranya, a la confluència dels barrancs de la Coscollosa (abans del pas), de Millers i d'Espada. És també termenal entre la Sènia (Montsià) i Beseit (Matarranya).

A mà dreta surt el sender que, reulant fins al barranc de la Coscollosa, mena al refugi de Font Ferrera. Per allí marxa l'itinerari dels *Estels del Sud* (estaca indicadora).

Dos-cents cinquanta metres llera amunt, prop de la pista del Caro a Fredes, unes fites senyalen un corriol a mà esquerra. El seguim en fort pendent, pel marge esquerre del Barranc d'Espada.

El Clot de Maçana és la fondalada prèvia a les antigues feixes de conreu que envolten les ruïnes del mas homònim. Hi passem pel bell mig i seguim un planer camí carreter (WNW), per la carena.

Pouet de Borràs (1215m)

Sota un caramull de pedres, protegida per un estret portell, aflora aquesta surgència a l'esquerra del camí.

Aquest tram carener fa de partió entre els termes de Tortosa (Baix Ebre, N) i la Sènia (Montsià, S) i Beseit (Matarranya, W)

Confluïm breument, per la dreta, amb el GR 8, que obviem. Anem a l'esquerra seguint un bona senda carenera per entremig de rojalets, senyalitzada com a PR-TE 153.

Atenyem les Moletes d'Arany, a la vertical del Pas del Romeret i les Gúbies del Parrissal, travessades pel Forat d'Arany, un bon pont natural.

L'Arany (1220m)

Al fil del cingle, separat a l'esquerra del camí, un vèrtex geodèsic senyala el punt més alt de l'itinerari.

Camí enllà, passem pel peu de la Roca Morera i pel costat de les ruïnes d'un altre mas, fins al Coll de la Balanguera on girem 90º a l'esquerra i baixem a retrobar el camí d'anada a l'alçada del Pla de la Mina.